

חשבון שנת השמיטה

לוח לשנת תשע"ה לפ"ק

היא שנת
חמשת אלפים ושבע מאות ושבעים וחמש לבריאת העולם
ז' למ"ג ר"ז לחמה יח' למ"ק ד"ש ללבנה
שנת שמיטה לפי חשבון הרמב"ם
והקביעות ה"ז פשוטה

Inhalt

- **Wie zählen wir die שנות העולם ?**
- חשבון מחזור שמיטה תלוי ביובל ?
- Zählung von בית ראשון bis zum חורבן בית ראשון ויובל שמיטה
- Zeit von גלות בבל
- Zeit von בית שני
- חשבון שנת השמיטה בזמן הזה

Wie zählen wir die שנות העולם ?

לוח
לשנת תשע"ה לפ"ק

היא שנת

חמשת אלפים ושבע מאות ושבעים וחמש לבריאת העולם

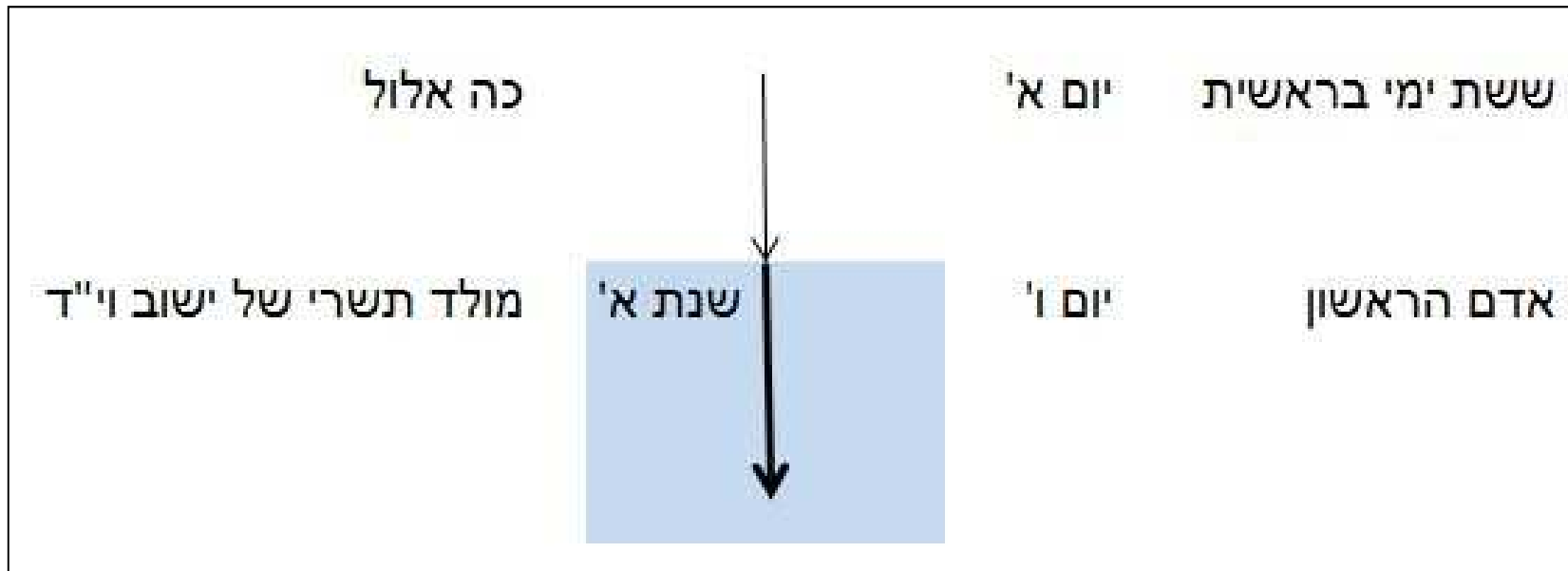
ז' למ"ג ר"ז לחמה יח' למ"ק ד"ש ללבנה

שנת שמיטה לפי חשבון הרמב"ם

והקביעות הכ"ז פשוטה

Wie zählen wir die שנות העולם ?

לשנים כר' אליעזר:

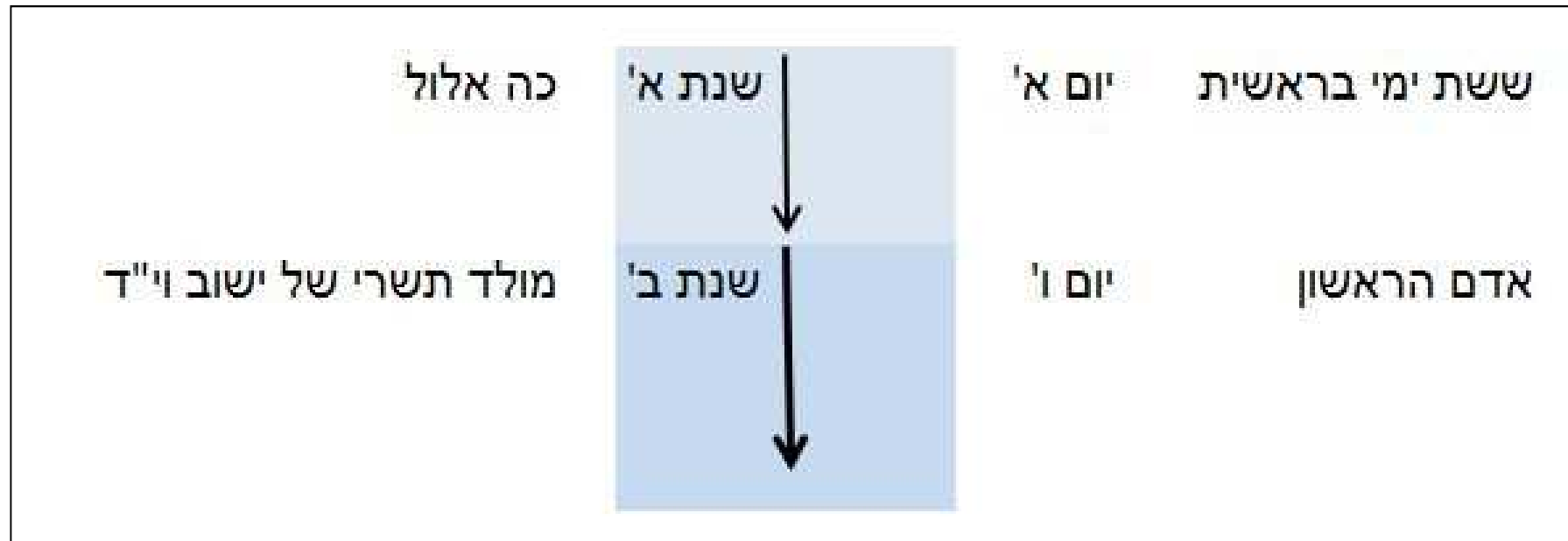

תוס' ר"ה ח:

...לפי שהמונה מבריאת העולם לא מונה ר"ה עד יום ששי שנברא אדם הראשון ובשעה תשיעית נצטווה... ומסתמא אז קדש החדש... וסימן וי"ד פ"י ביום ו' בסוף שעה י"ד היה המולד

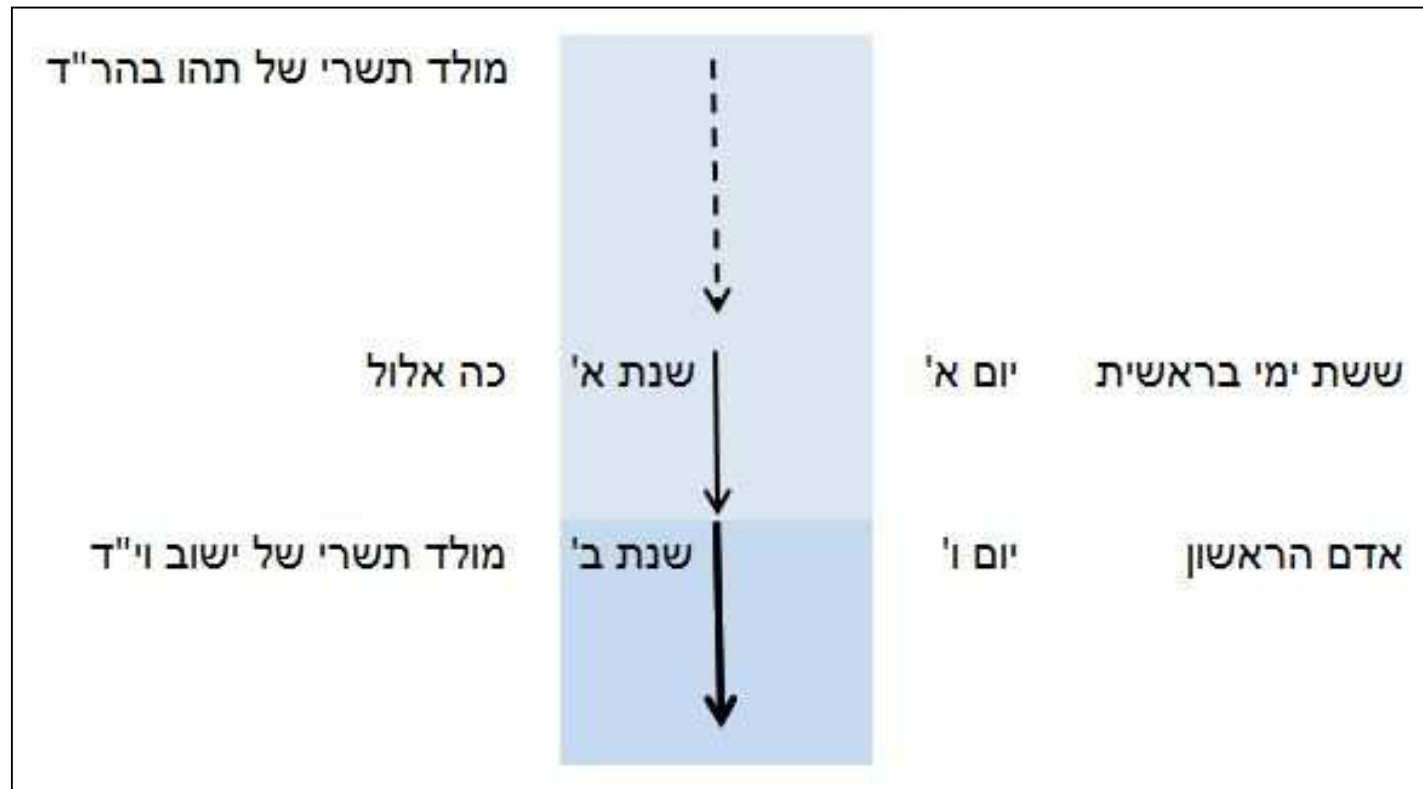
Wie zählen wir die שנות העולם ?

לשנים כר' אליעזר:

Wie zählen wir die שנות העולם ?

לשנים כר' אליעזר:

תוס' ר"ה ח:

והרי עכשיו נוהגין למנות מתשרי של תהו שנות העולם כדפי' דיום אחד בשנה חשוב שנה

Inhalt

- **Wie zählen wir die שנות העולם ?**
- **חשבון מחזור שמיטה תלוי ביובל ?**
- **Zählung von שמיטה ויובל bis zum ראשון חורבן בית ראשון**
- **Zeit von גלות בבל**
- **Zeit von בית שני**
- **חשבון שנת השמיטה בזמן הזה**

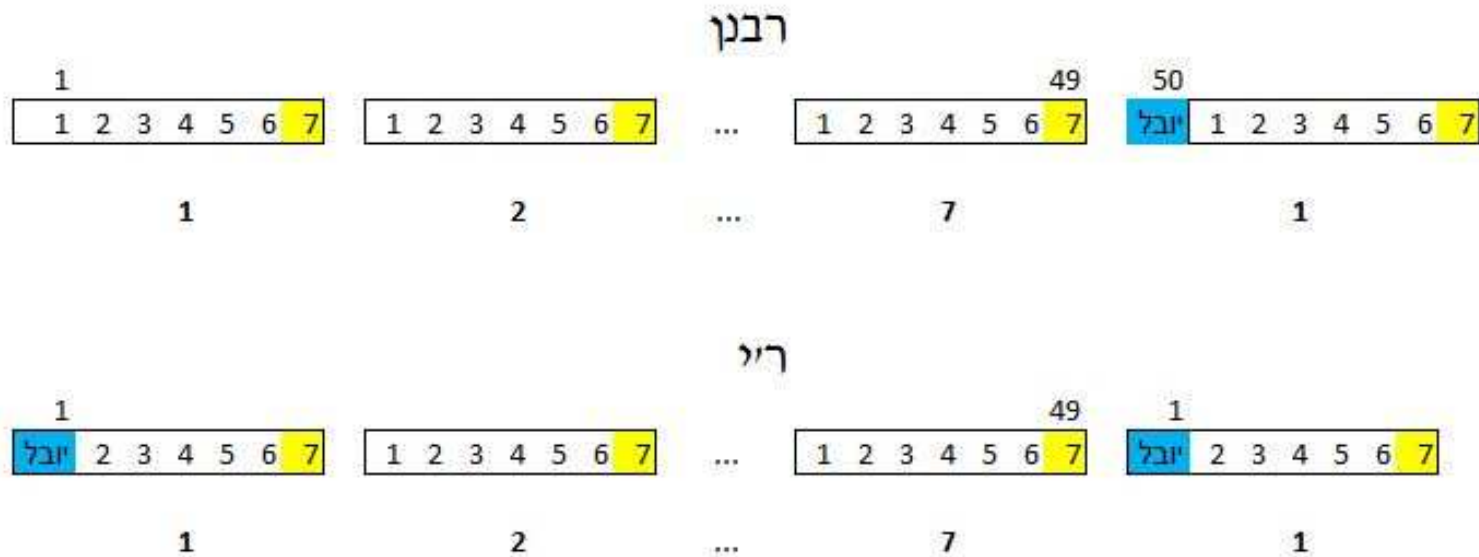
חשבון מחזור שמיטה תלוי ביובל ?

מחלוקת ר"י - רבנן

נדריים סא.

ורבנן 'וקדשתם את שנת החמשים שנה' שנת החמשים אתה מונה ואי אתה מונה שנת חמשים ואחת מכאן אמרו יובל אינו עולה למנין שבוע

רבי יהודה אומר יובל עולה למנין שבוע, שנת חמשים עולה לכאן ולכאן

חשבון מחזור שמיטה תלוי ביובל ?

מחלוקת ר"י - רבנן

ר"י

- Nach 49 Jahren wieder ein יובל
- Alle 7 Jahre ein שמיטה
- מחזור שמיטה = 1. Jahr vom nächsten יובל
- מחזור יובל = 1. Jahr vom nächsten שמיטה

רבנן

- Nach 50 Jahren wieder ein יובל
- שמיטה nicht immer alle 7 Jahre

חשבון מחזור שמיטה תלוי ביובל ?

מחלוקת ראשונים

תוס' ר"ה ט. : הלכה כר"י

רמב"ם (י"ז): שנת יובל אינה עולה ממנין שני השבוע. אלא שנת תשע וארבעים שמטה ושנת חמשים יובל. ושנת חמשים ואחת תחלת שש שנים של שבוע וכן בכל יובל ויובל:

שיטת הגאונים כ"מ (י"ה): בזמן שהיובל נוהג, שנת יובל אינה עולה ממנין שני השבוע (כרבנן), כשאין היובל נוהג, דין הוא שיכנס היובל בכלל שני שבוע (כר"י) **ומשך חכמה (בהר):** שש שנים תזרע ...

Inhalt

- Wie zählen wir die שנות העולם ?
- חשבון מחזור שמיטה תלוי ביובל ?
- **Zählung von שמיטה ויובל bis zum ראשון חורבן בית ראשון**
- Zeit von גלות בבל
- Zeit von בית שני
- חשבון שנת השמיטה בזמן הזה

Zählung bis zum חורבן בית ראשון

Die גמרא in ערכין sagt uns:

- Wann die Zählung von שמיטה ויובל begann
- Wieviele יובל–Jahre wurden gezählt
- und dass das Jahr vor dem חורבן ein שמיטה–Jahr war

Die גמרא diskutiert, wie diese drei Angaben sowohl nach den רבן als auch nach ר"י übereinstimmen

Zählung bis zum חורבן בית ראשון

Wann begann die Zählung von שמיטה ויובל ?

ערכין יב :

צא מהם שבע שכיבשו ושבע שחילקו

רמב"ם י"ב,

ומאימתי התחילו למנות, מאחר ארבע עשרה שנה משנכנסו לארץ שנאמר "שש שנים תזרע שדך ושש שנים תזמור כרמך" עד שיהיה כל אחד מכיר את ארצו ושבע שנים עשו בכבוש הארץ ושבע שנים בחילוק.

→ Erste שמיטה im Jahr 2510 (בהר"ד) ליצירה

Zählung bis zum חורבן בית ראשון

Wie lange gab es שמיטה ויובל ?

ערכין יב:

...דתניא שבעה עשר יובלות מנו ישראל משנכנסו לארץ ועד שיצאו..

לרבנן

יציאת מצרים
כניסה לא"י

40 Jahre

440 Jahre

בנין הבית

410 Jahre

חורבן הראשון

850 Jahre = 17 x 50

Zählung bis zum חורבן בית ראשון

שבעה עשר יובלות מנו ישראל משנכנסו לארץ ועד שיצאו

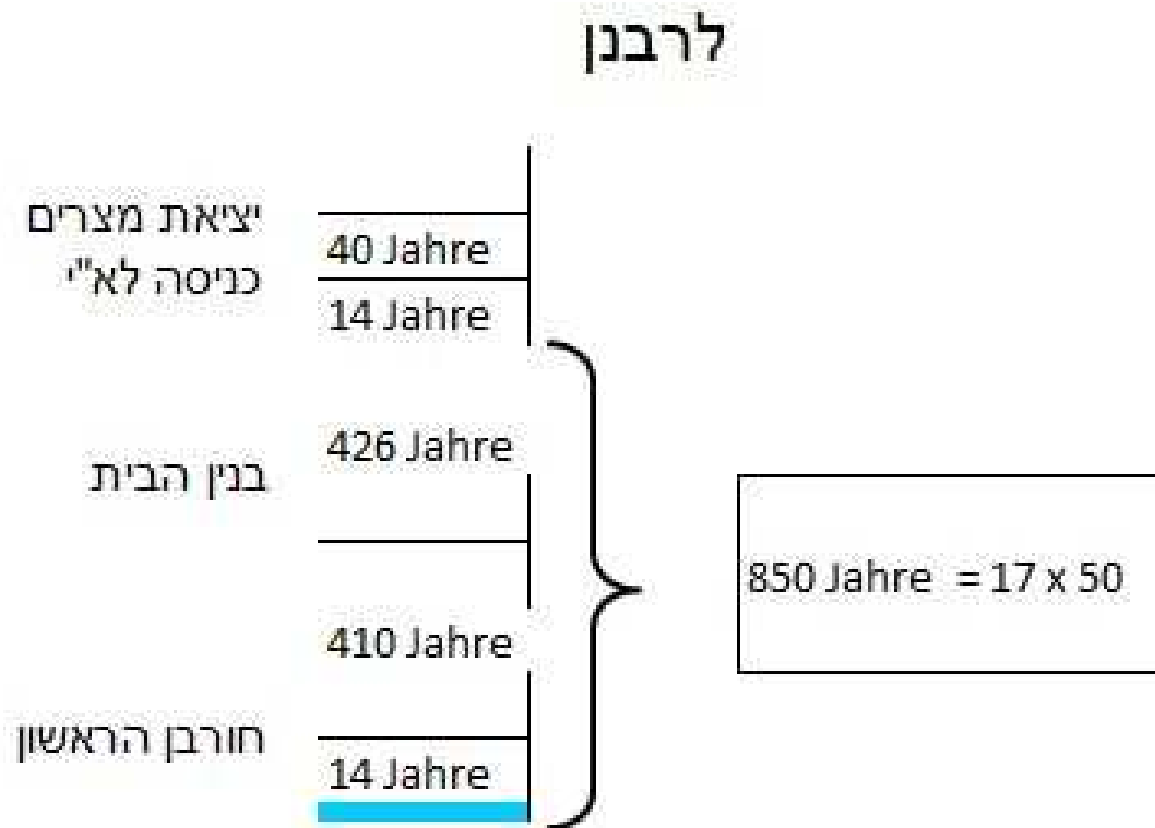
Die 17 יובלות waren nicht vollständig, da die Zählung erst 14 Jahre nach der בנייה לא"י begann:

$$\begin{array}{r} 850 \\ - 14 \\ \hline 836 \end{array} = 16 \times 50 + 36$$

→ 14 Jahre nach dem חורבן wäre das nächste יובל gewesen.

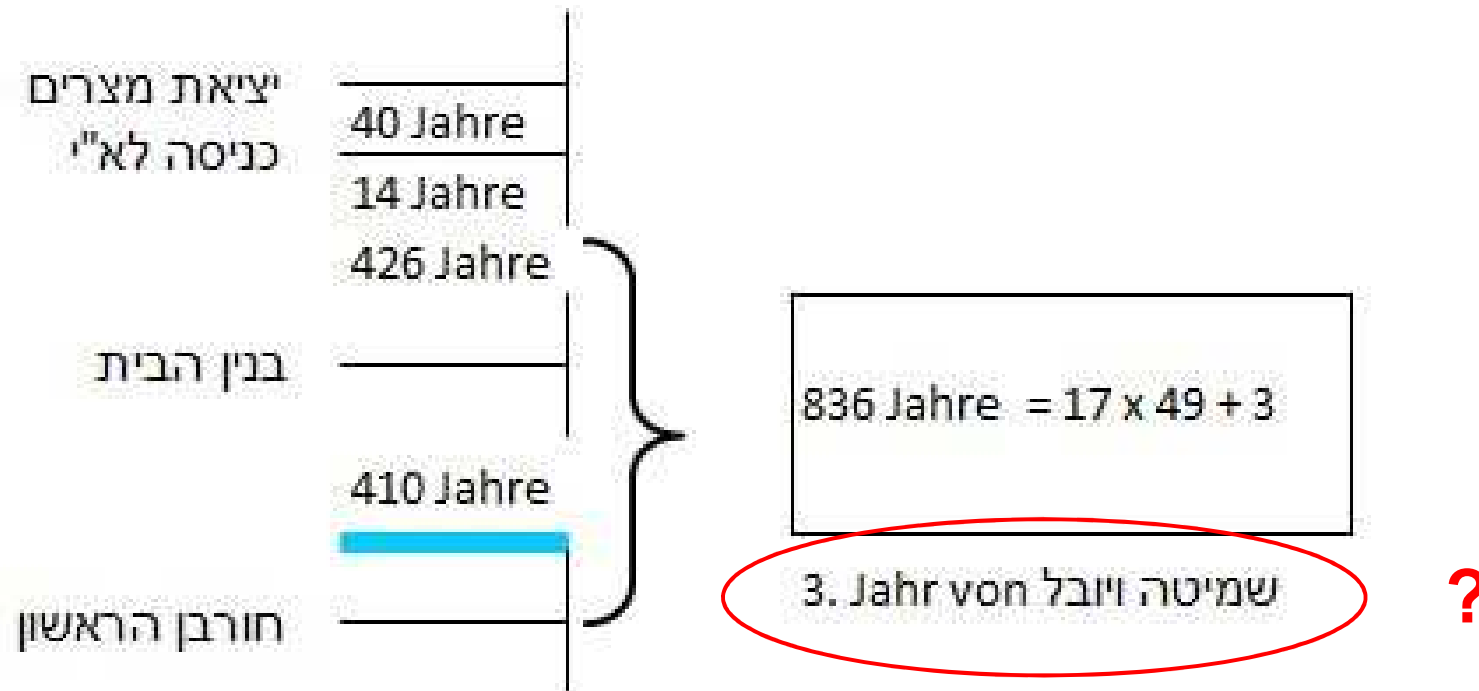
Zählung bis zum חורבן בית ראשון

שבעה עשר יובלות מנו ישראל משנכנסו לארץ ועד שיצאו

Zählung bis zum חורבן בית ראשון

לר"י

Zählung bis zum **חורבן בית ראשון**

Warum gab es doch kein יובל nach dem 17ten Sabbath - nach dem 17ten Sabbath mehr ?

רמב"ם י"ח,

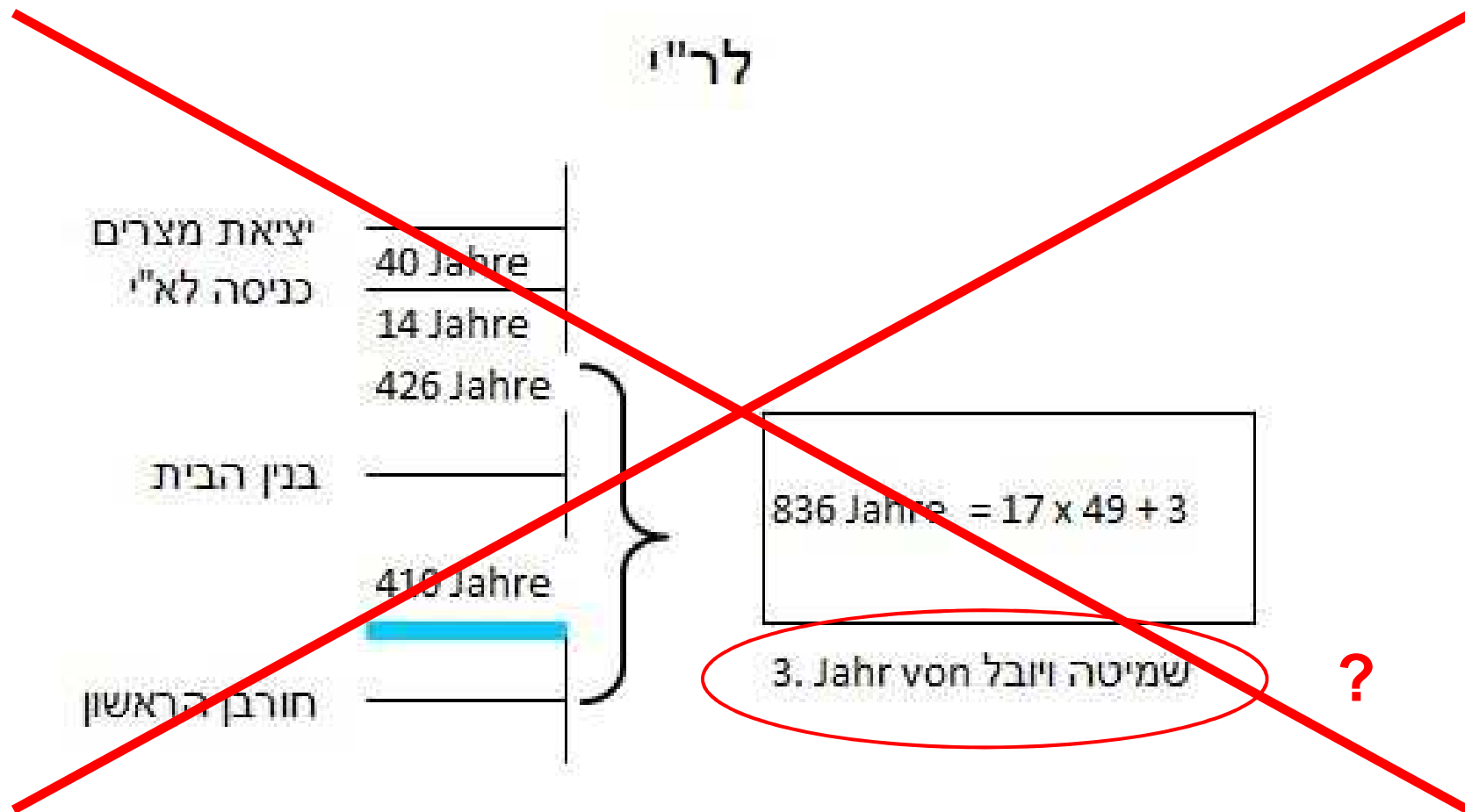
משגלה שבת ראובן ושבת גד וחצי שבת מנשה בטלו היובלות שנאמר "וקראתם דרוור בארץ לכל יושביה" בזמן שכל יושביה עליה...

תוס' ערכין יב :

ולדידהו (לרבנן) כשגלו [נהי] נמי דלא מנו יובלות, שמיטין מונין ומקדשין והיו מונין יובלות לקדש בו שמיטין ... וא"כ כשהחזירו ירמיהו לא התחילו למנות תחילת היובל אלא לאותו חשבון עצמו שהיו מונין

לר' יהודה דאמר שנת נ' עצמו ממנין השמיטין ובשנים שגלו העשרת שבטים לא היו מונין ~~שמיטין ולא~~ יובלות כלל וא"כ כשהחזירו ירמיהו ונהג יובל הוצרכו לחזור ולהתחיל מניינם :

Zählung bis zum חורבן בית ראשון

חורבן בית ראשון זählung bis zum

לריו

1

49

1

49

...

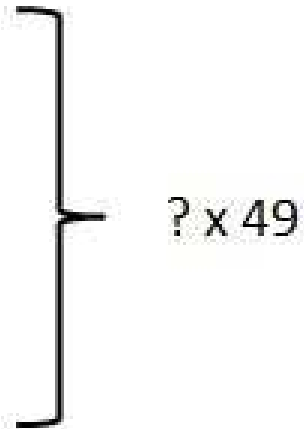
גלות י' שבטים

...

1

7

חורבן

Zählung bis zum ראשון חורבן בית ראשון

Das letzte שמיטה-Jahr vor dem חורבן בית ראשון

	לרבן	
	שביעית	
	1	
	2	
	3	
	4	
	5	
	6	
35	שביעית	
36	1	חורבן
	2	
	14	
50		

ערכין יא :

רבי יוסי אומר מגלגלין זכות ליום זכאי וחובה ליום חייב אמרו כשחרב הבית בראשונה אותו היום

- תשעה באב היה
- ומוצאי שבת היה
- ומוצאי שביעית היתה...

$$\begin{array}{r} 850 \\ - 14 \\ \hline 836 = 16 \times 50 + 36 \end{array}$$

Inhalt

- Wie zählen wir die שנות העולם ?
- חשבון מחזור שמיטה תלוי ביובל ?
- Zählung von שמיטה ויובל bis zum ראשון חורבן בית ראשון
- **Zeit von גלות בבל**
- Zeit von בית שני
- חשבון שנת השמיטה בזמן הזה

גלות בבל Zeit von

Hat man während der Zeit des גלות בבל - שמיטה ויובל gezählt ?

רמב"ם (י"ג, ג')

כיון שחרב הבית בטל מנין זה. משבטלה נשארה הארץ חרבה שבעים שנה...

Hat man שמיטה gehalten ?

ד"א (י"ג, ג')

ולא מנו באותן שנים לא שמיטין ולא יובלות
דשמיטין בזה"ז דרבנן ולא גזרו ע"ז לנהוג שמיטין בלא יובל...

רמב"ם (י"ה, ה')

אבל כל הגאונים אמרו שמסורת היא בידיהם איש מפי איש שלא מנו באותן השבעים
שנה שבין חרבן בית ראשון ובנין בית שני אלא שמטות בלבד בלא יובל.

Inhalt

- Wie zählen wir die שנות העולם ?
- חשבון מחזור שמיטה תלוי ביובל ?
- Zählung von בית ראשון bis zum שמיטה ויובל
- Zeit von גלות בבל
- **Zeit von בית שני**
- חשבון שנת השמיטה בזמן הזה

Zeit von בית שני

Auch für die Zeit vom בית שני sagt uns die גמרא in ערכין :

- Wann die Zählung von שמיטה ויובל begann
- Wie lange das בית שני stand (420 Jahre)
- dass das Jahr vor dem חורבן ein שמיטה–Jahr war

Die גמרא diskutiert, wie diese drei Angaben sowohl nach den רבן als auch nach ר"י übereinstimmen

Zeit von בית שני

Wann begann man wieder mit der Zählung von שמיטה?

ערכין יג.

רב אשי אמר הנך שית שני עד דסליק עזרא ומקדיש לא קא חשיב להו ...

רמב"ם (י"ג, ג')

...משבטלה נשארה הארץ חרבה שבעים שנה ונבנה בית שני. וארבע מאות ועשרים שנה עמד. ובשנה השביעית מבנינו עלה עזרא והיא הביאה השנייה. ומשנה זו התחילו למנות מנין אחר. ועשו שנת י"ג לבנין בית שני שמטה.

→ 13. Jahr vom בית שני war 1. שמיטה

1	13
6	50

Zeit von בית שני

Wurden יובלות gezählt?

ערכין לב :

מקיש ביאתם בימי עזרא לביאתם בימי יהושע מה ביאתם בימי יהושע מנו שמיטין ויובלות וקדשו ערי חומה אף ביאתן בימי עזרא מנו שמיטין ויובלות וקדשו ערי חומה ...

ומי מנו שמיטין ויובלות השתא משגלו שבט ראובן ושבט גד וחצי שבט מנשה בטלו יובלות ?..

א"ר נחמן בר יצחק מנו יובלות לקדש שמיטין

רש"י

מנו יובלות לקדש שמיטין. ודאי יובל לא היה נוהג ... אבל שמיטין היו נוהגים לשמט כספים ולשמט מזרע וקציר דהא צריכין למנות שנת יובל כדי שיבואו השמיטין במקומן שלסוף ז' שמיטות היו מניחין שנת נ' שלא היו מונין אותה לשמיטה הבאה מפני שהיא ראויה להיות שנת יובל ושנה של אחריה מתחיל המנין דאם לא היו מונין יובלות היו מונין אותה שנה לחשבון השמיטין והווי השמיטין שלא במקומן

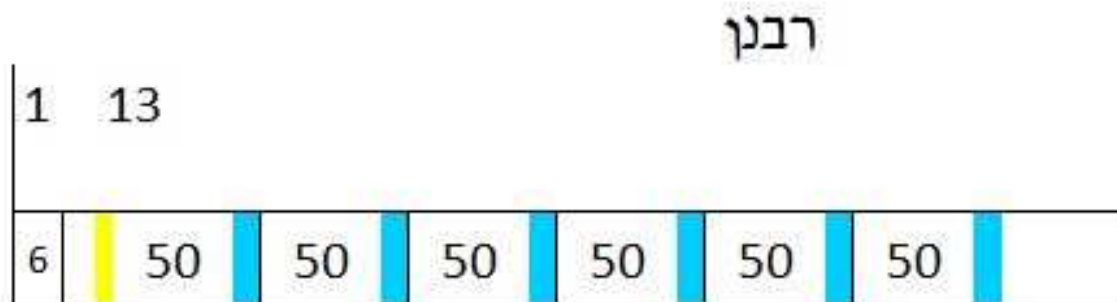
Zeit von בית שני

Wurden יובלות gezählt?

הניחא לרבנן דאמרי שנת חמשים אינה מן המנין אלא לרבי יהודה דאמר שנת חמשים עולה לכאן ולכאן למה לי - בשמיטין סגיא ?
הא ודאי דלא כרבי יהודה !

רמב"ם י"ג,

ובשנה השביעית מבנינו עלה עזרא ... ועשו שנת י"ג לבנין בית שני שמטה. ומנו שבע שמטות וקדשו שנת החמשים. **אעפ"י שלא היתה שם יובל בבית שני מונין היו אותו כדי לקדש שמיטות :**

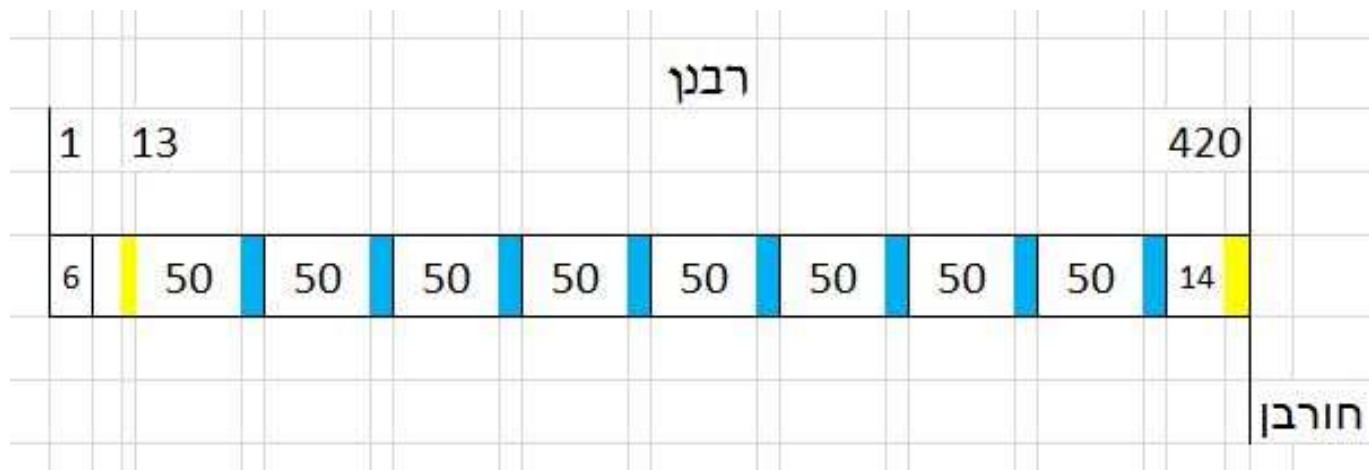
Zeit von בית שני

Wie lange wurde gezählt?

ערכין יא :

רבי יוסי אומר מגלגלין זכות ליום זכאי וחובה ליום חייב
אמרו כשחרב הבית בראשונה אותו היום

- תשעה באב היה
- ומוצאי שבת היה
- ומוצאי שביעית היתה...

וכן בשניה

Inhalt

- Wie zählen wir die שנות העולם ?
- חשבון מחזור שמיטה תלוי ביובל ?
- Zählung von שמיטה ויובל bis zum ראשון חורבן בית ראשון
- Zeit von גלות בבל
- Zeit von בית שני
- חשבון שנת השמיטה בזמן הזה

חשבון שנת השמיטה בזמן הזה

Wann war der חורבן בית שני ?

Was hat dies zu tun mit שמיטה בזמן הזה ?

למנינם	ליצירה	שביעית	
69	3829	חורבן	420

למנינם	ליצירה	שביעית	
70	3830	חורבן	421

למנינם	ליצירה	שביעית	
69	3829	חורבן	420
70	3830	שנת חורבן	421

חשבון שנת השמיטה בזמן הזה

Wann war der חורבן בית שני ?

רש"י widersprüchliche Angaben von מחלוקת ראשונים

- רש"י (ע"ז) חורבן בשנת ת"כ (420) לבנינו
- רש"י (ערכין) חורבן בשנת תכ"א (421) לבנינו
- תוס' : war רש"י : תוס' in חוזר - ערכין der חורבן war nach 421 Jahre
- Die רש"י in ע"ז ist richtig, der חורבן war nach 420 Jahre : רא"ש
- erklärt zwei widersprüchliche סוגיות in ערכין und ע"ז : רלב"ח

חשבון שנת השמיטה בזמן הזה

Wie stimmen die Angaben im טור mit unserem חשבון heute ?

טור ח"מ סימן סז'

ובחשבון שנת שביעית איכא פלוגתא : לר"י היתה בשנת פ"ח ולרש"י בשנת פ"ט
והוא עיקר

פרישה :

ולרש"י בשנת פ"ז כצ"ל

Der טור zählt die שנות העולם von ראשון אדם

חזון איש קלט, ה

וכל החשבון הוא מאדם הראשון, אבל מה שאנו מונין לבריאת העולם הוא אם שנת
תוהו ולפיכך פ"ח מאדם הראשון אנו קורין אותו פ"ט...וא"כ לרש"י שביעית בשנת
פ"ח ולר"י פ"ט

$$5775 - 5089 = 686 (= 98 \times 7) \quad \checkmark$$

חשבון שנת השמיטה בזמן הזה

רש"י

למנינם	לאה"ר	שביעית
68	3828	חורבן
		172
	4000	
		1000
	5000	

420

1

172

1000

5010	שביעית
5011	1

1327	5087	שביעית
------	------	--------

87

1260

= 180 x 7

חשבון שנת השמיטה בזמן הזה

רש"י

למנינים	ליצירה	שביעית
69	3829	חורבן
		171
	4000	
		1000
	5000	

5011	שביעית
5012	1

1328	5088	שביעית
------	------	--------

420

1

171

1000

88

1260

= 180 x 7

חשבון שנת השמיטה בזמן הזה

ר"י, רשב"ם

למנינים	לאה"ר	שביעית
70	3829	חורבן
		171
	4000	
		1000
	5000	

421	1
	171
	1000

5011	שביעית
5012	1

1329	5088	שביעית
------	------	--------

$$\frac{88}{1260} = 180 \times 7$$

חשבון שנת השמיטה בזמן הזה

ר"י, רשב"ם

למנינם	ליצירה	שביעית
70	3830	חורבן
		170
	4000	
		1000
	5000	

421

1

170

1000

5012	שביעית
5013	1

1329	5089	שביעית
------	------	--------

89

1260

= 180 x 7

חשבון שנת השמיטה בזמן הזה

רמב"ם (י',ד)

למנינם	ליצירה	
69	3829	שביעית חורבן
70	3830	שנת חורבן 50
		50
		6
1176	4936	שביעית

420

421

$$22 \times 50$$

$$+ \quad \quad 7$$

$$= \quad 1107$$

נמצאת למד שהשנה שחרב בה הבית באחרונה שתחלתה מתשרי שאחר החרבן כשני חדשים... ולפי חשבון זה שנה זו שהיא ... שנת שש ושלשים ותשע מאות וארבעת אלפים ליצירה (4936) היא שנת שמיטה והיא שנת אחת ועשרים מן היובל:

חשבון שנת השמיטה בזמן הזה

רמב"ם ... אבל כל הגאונים אמרו שמסורת היא בידיהם ...

Warum akzeptiert der רמב"ם die Meinung der גאונים, dass בזה"ז
- wie ר"י gezählt wird שמיטה

im Unterschied zur Zeit des בית שני, dort sagt der רמב"ם man hat
gezählt gemäss den רבנן - לשמיטין - יובלות ?

חדושי רבנו חיים הלוי

Während dem בית שני wurde die מצוה von "וספרת לך" vom ב"ד ausgeübt,
das Jahr wurde מקודש, auch wenn die דיני יובל nicht נהג
Die fehlende Voraussetzung "כל יושביה" ist nur מעכב die speziellen
שם שנת היובל, דינים nicht aber den

Nach dem חורבן aber fehlte die notwendige ב"ד ספירת, damit verlor
das 50. Jahr den שם שנת היובל

חשבון שנת השמיטה בזמן הזה

רמ"א סז'

בחשבון שנת השמיטה נפלה מחלוקת והעיקר ששנת ש"כ ושנת שכ"ז היתה שמטה וא"כ יהי שנת של"ד הבע"ל שמטה יה"ר שיבני בהמ"ק ויחזרו אז למנות שמיטין ויובלות כי יבא שלי"ה לפרט :

Kurze Methode zu prüfen ob ein Jahr ein שמיטה-Jahr ist:

Ist die Jahreszahl durch 7 teilbar ?

$5775 / 7 = 825$ ohne Rest → ein שמיטה-Jahr !